

Nye Bidrag til Fortegnelserne over Danmarks Neuropterer og Trichopterer.

Af

Esben Petersen,

Silkeborg.

Siden min Tabel over Danmarks Neuroptera Planipennia og min Fortegnelse over Trichoptera Danicae blev publicerede (Ent. Medd. II R. III B. 1906—07), er der naturligvis gjort en Del Fund, dels af nye Arter for Faunaen og dels af sjældnere forekommende, hvorfor der i det følgende gives nogle Notitser desangaaende. Fundene skyldes særlig d'Hrr. A. Klöcker, O. Schaltz, S. Palitzsch, H. Sønderup, B. G. Rye o. fl., hvem jeg er megen Tak skyldig for deres store Interesse. Jeg har endvidere haft Lejlighed til at gennemse en lille Indsamling, foretagen af afdøde Arkitekt V. Koch. Denne Samling findes paa Zoologisk Museum. Nye Arter er betegnede med et †.

I. Neuroptera.

Nothochrysa fulviceps Steph. synes ikke at være sjælden i Nordsjælland, hvor den er tagen af Koch og Schaltz. Endnu kendes Arten ikke fra Nordjylland, hvorimod afdøde Prof. Wüstnei har taget den ved Sønderborg og i Øst-Holsten.

Nothochrysa capitata Fabr. er funden ved Tidsvilde i Midten af Juni (Engelhart) og ved Frederiksdal sidst i Juli (Forf.).

Hypochrysa nobilis Heyd. er tagen paa Falster i 2 Exemplarer i Juni 1874 af V. Koch.

Chrysopa septempunctata Wesm. er i Juni og Juli d. A. tagen i en længere Række af A. Klöcker i hans Have i Valby. Palitzsch har taget Arten ved Carlsberg Laboratoriet, Valby. Endnu er den ikke funden i Jylland.

† **Chrysopa abbreviata** Curt. Denne for Faunaen nye Art er tagen af H. Sønderup ved Bovbjerg d. 1. 6. 1908, af A. Klöcker ved Sandkroen (Tidsvilde) d. 17. 7. 1909 og af Forfatteren i Klitterne ved Henne (Filsø) d. 29. 7. 1909, hver Gang i et enkelt Exemplar. Arten ligner til Forvexling *Chr. phyllochroma* Wesm., men kendes fra denne ved en ringere Størrelse, ved at dens Kløer ved Roden har en veludviklet Tand eller Hak, og ved at der tværs over Baghovedet gaar en fin, sort, paa Midten bagudbøjet Linie. Prof. Wüstnei kendte Arten fra Klitterne paa Sylt, saa det kunde se ud, som om den var knyttet til Klitterne eller i det mindste til sandede Egne.

Chrysopa vittata Wesm. er funden ved Maribo (Sønderup), i Geel Skov (Klöcker) og ved Blykobbe Aa og Læsaa paa Bornholm (Forf.).

Chrysopa alba L. synes at have en vid Udbredelse. Foruden de tidligere nævnte Findesteder kan her opgives Falster (Koch), Frederiksdal og Bornholm (Forf.).

† **Chrysopa tenella** Schneid. V. Koch har taget et Exemplar i 1875 af nævnte Art ved Peblingesøen, og i Juni og Juli 1909 har A. Klöcker taget en Række paa Buske i sin Have i Valby. Arten staar meget nær *Chr. alba*, fra hvilken den dog kendes paa, at alle Længderibberne er hvidgrønne, Tværribberne i Forvingernes Costalfelt kun sorte ved den Ende, der støder til Subcostalribben, hvorimod de øvrige Tværribber i Forvingen er sorte ved begge Ender, i det mindste i Radialfeltet og ved Vingeroden; enkelte af de inderste Tværribber i Costalfeltet er dog undertiden sorte ved Costa. I Bagvingens Costalfelt er Tværribberne omtrent helt sorte; de øvrige Tværribber som i Forvingerne. Alle Trappestigeres Ribber sorte. Paa Kinden findes en aflang, sort Plet under hvert Øje, og ligeledes findes en sort Plet ved hver Side af Mundskjoldet. Palpernes Lød brune, i det

mindste paa Ydersiden, og med lyse Ledføjninger. Hele Kroppen hvidgrøn med en gullighvid Stribe langs Midten af Brystets og Bagkroppens Overside. Vingerne ret smalle og spidse. V. 27 mm.

Sisyra fuscata Fabr. er mere almindelig end før antaget. Kjøbenhavn, Næstved, Lyngby, Brede og St. Jørgensø (Koch); Frederiksdal, Blykobbe Aa og Læsaa (Forf.).

† **Sisyra Dalii Mac Lachl.** Denne overordentlig sjældne Neuropter, der kun er kendt fra faa Steder i Europa, har Forfatteren taget i stort Antal ved Blykobbe Aa og enkeltvis ved Læsaa paa Bornholm. Forvingerne er glinsende, lyst gulbrune med en mørk Plet i Bagkanten tæt inde ved Vingeroden. Alle Tværribber mørkebrune. Bagvingerne glasklare med svagt gulbrunligt Skær. Følehornene mørkebrune med gulbrunt Rodled. Kroppen kastaniebrun. Benene brungule. Vf. 11—12 mm.

Osmylus chrysops L. forekommer særdeles almindelig ved de bornholmske Vandløb.

Micromus variegatus Fabr. Denne smukke, lille Netvinge er funden ved Maribo (Sønderup), i Tidsvilde (Palitzsch), ved Næsgaard paa Nordfalster og i Moesgaard Skov ved Aarhus (Forf.).

Micromus angulatus Steph. (*Hemerobius aphidivorus Schranck*). Et Exemplar er fundet ved Tidsvilde (Palitzsch), og to Exemplarer er fundne henholdsvis ved Tvillum i Juni og ved Funder i Oktober (Forf.).

Micromus paganus L. Denne Art synes at have en vid Udbredelse i Jylland. Dog findes den hyppigst enkeltvis paa Lokaliteterne. Lemvig, 4 Expl. i Juni og Septbr. (Sønderup), Moesgaard og Nørholm Skove, Juni og Juli (Forf.). Paa Sjælland er den tagen i Hareskov (Palitzsch).

Hemerobius elegans Steph. Af denne smukke, lille Art, hvoraf man hidtil kun kendte 1 Expl., funden ved Horsens, har Forf. taget 1 Expl. ved Lellinge Aa i August, 2 Expl. ved Blykobbe Aa og 1 Expl. ved Læsaa, sidst i Juli.

Hemerobius concinnus Steph. Et enkelt Expl. er fundet paa hver af følgende Lokaliteter: Bognæs i Juli (Rye) og Asserbo, 18. Juli (Klöcker).

Hemerobius nervosus Fabr. er tagen et Par Steder paa Bornholm (Forf.).

Hemerobius subnebulosus Steph. Tureby (Koch), Kjøbenhavn (Rye), Lemvig (Sønderup), ret talrig i Valby (Klöcker).

Hemerobius nitidulus Fabr. Det synes som om denne Art er ret sjælden i Danmark. Ørholm (Koch), Sandkroen (Klöcker) og Silkeborg (Forf.).*)

† **Hemerobius inconspicuus Mac Lachl.** Af denne meget sjældne Neuropter har Forf. taget en ♀ ved Silkeborg, 20. 6. 08, paa Birk. Her anføres en kort Beskrivelse af den:

Hovedet glinsende sort. Brystet skinnende begbrunt, lidt lysere langs Midten. Bagkroppen mørkebrun. Følehorn sortebrune. Benene lysere med mørkere Ringe eller Pletter paa Laar og Skinneben. Forvingerne lange, ensfarvede og graaagtig røgbrune. Ribberne mørkere, stærkt behaaede og langs Bagkanten stærkt mørkskyggede. 4—5 Tværribber i den yderste Trappetige, 5 i den inderste og 3 ved Roden af Vingen. Vingerne, særlig Bagvingerne, med stærk iriserende Glans.

Arten ligner i det Ydre en Del *Sisyra fuscata*; men det fundne Exemplar er meget større. Dets Vingefang maaler 19 mm., medens Vingefanget for Arten ellers angives at være 7—11 mm.

Hemerobius stigma Steph. (*Hem. strigosus Zett.*) I Jylland er funden en længere Række ved Lemvig (Sønderup) og et Par Expl. i Nørholm Skov (Forf.). Paa Øerne er det første Fund gjort ved Tibirke, 1 Expl. (Klöcker).

Hemerobius lutescens Fabr. synes at høre til de sjældneste af Slægtens Arter. Den er kendt fra Falster (Koch og Forf.), Fyen (P. Jørgensen) og Haarup ved Brødstrup (Forf.).

*) I Tabellen i »Neuroptera Danica« er hos denne Art Pandens og Mundskjoldets Farve angivet at være sort, og i Beskrivelsen er Mundskjoldet sagt at være rødbrunt. Sagen er denne, at Pandens og Mundskjoldets Farve kan variere fra rødbrunt til omtrent helt sort; oftest er Farven dog mørkebrun.

Hemerobius humuli L., som ligner foregaaende særdeles meget, er langt almindeligere; blandt andet har Forf. taget den i Antal flere Steder paa Bornholm.

Hemerobius marginatus Steph. er ikke sjælden i Silkeborgegnen. Et Expl. ved Blykobbe Aa og flere Expl. i Nørholm Skov (Forf.).

Hemerobius limbatellus Zett. Jeg har en svag Formodning om, at *Hem. limbatellus Zett.* kun er en Varietet af *Hem. pini Leach.* Jeg har 10 Expl. i min Samling fra Jylland, Sjælland og Falster, alle Hunner; men først naar der foreligger en Han kan bestemt Afgørelse finde Sted.

Hemerobius pini Leach. er funden ved Gudhjem paa Bornholm, 18. 6. 07. (Palitzsch).

Coniopteryx psociformis Curt. 1 Exemplar, Kjøbenhavn. Juli (Rye)

Coniopteryx tineiformis Curt. (*Coniopt. lactea Wesm.*), Foruden de før nævnte Findesteder kan endnu anføres Frederiksdal og Bornholm (Forf.).

Coniopteryx aleurodiformis Steph. En lille Række ved Aastedbro ved Gudenaå (Forf.).

Aleuropteryx lutea Wallgr. Der foreligger endnu kun de i »Notitser over danske Orthopterer og Neuropterer« (Ent. Medd. 1906) anførte to Fund.

† **Conwentzia pineticola Endl.** Af denne sjældne Coniopterygid har Forf. taget 1 Expl., der fuldstændig mangler Bagvinger, ved Silkeborg d. 28. 8. 09.

For Øjeblikket kendes 51 danske Neuropterer.

II. Trichoptera.

† **Limnophilus despectus Walk.** Denne Art, der ligner meget smaa Exemplarer af *Limn. griseus L.*, er tagen i 1 Expl. (♂) ved nogle Mosehuller i Store Dyrehave ved Hillerød d. 29. 7. 07. af Forf.

Limnophilus bipunctatus Curt. Valby (Palitzsch), Rønne paa Bornholm (Forf.).

Limnophilus luridus Curt. En lille Række ved Silkeborg først i Juli (Forf.).

Limnophilus xanthodes Mac Lachl. Ekkodalen paa Bornholm i Juli (Forf.).

Phacopteryx brevipennis Curt. Hareskov (Palitzsch), Lyngby Mose (Schaltz).

† **Stenophylax infumatus** Mac Lachl. Forf. har taget ♂ og ♀ ved Lemming Bæk (Silkeborg), ^{10-21/6}.

Stenophylax luctuosus Piller. H. Ussing har taget 2 Expl. af denne smukke Art ved Randers.

Halesus tessellatus Ramb. 1 ♂ ved Vejle, 15. Septbr. (Egly) og 1 ♂ ved Funder Aa, 29. Sept. (Forf.).

Chaetopteryx villosa Fabr. Denne Art er først fremme sent paa Aaret og findes kun ved kolde, rindende Vande. Laurbjerg (Forf.).

† **Chaetopteryx obscurata** Mac Lachl. Kendes fra foregaaende ved sin sorte Krop og mørkere Vinger. En lille Række ved Laurbjerg, 17. Oktbr. 1909 (H. Ussing og Forf.).

Sericostoma pedemontanum Mac Lachl. Rønne paa Bornholm i Juli (Forf.).

Silo pallipes Fabr. Blykobbe Aa paa Bornholm i Juli (Forf.).

Silo nigricornis Pict. Lemvig (Sønderup); en længere Række ved Sejling og Lemming Bække ved Silkeborg (Forf.).

Brachycentrus subnubilus Curt. En lille Række ved Voer Aa i Vendsyssel (Forf.)

Lepidostoma hirtum Fabr. Denne Art, der før alene var kendt fra Furesø, har Forf. taget ved Læsaa paa Bornholm, ved Lellinge Aa, Voer Aa og ved Nørholm Aa. ^{9/6—20/8}.

Lasiocephala basalis Kol. Enkeltvis ved Lemming Bæk (Forf.).

Leptocerus nigro-nervosus Retz. Flere Steder ved Silkeborgsøerne (Palitzsch), enkeltvis ved Funder Aa (Forf.).

Leptocerus fulvus Ramb. En lille Række ved Furesø og Thorsø (Forf.).

Leptocerus senilis Burm. En Række ved Furesø (Forf.).

Leptocerus albo-guttatus Hag. Af denne sjældne Lep-

toцерid er der taget 1 Expl. ved Voer Aa (Thomsen) og 1 Expl. ved Sminge Aa (Forf.).

Leptocerus cinereus Curt. Meget almindelig. En lille Række ved Hammer Sø paa Bornholm (Forf.).

Leptocerus albifrons L. Af denne særdeles smukke Art har Forf. taget en lille Række ved Nørholm sidst i Juli.

† **Trianodes conspersa Ramb.** Ved en lille Bæk, der løber gennem Nørholm Skov, har Forf. sidst i Juli taget en smuk Række af denne for Faunaen nye Art.

Hydropsyche pellucidula Curt. En lille Række ved Lemming Bæk og et enkelt Exemplar i Ekkodalen paa Bornholm.

Hydropsyche angustipennis Curt. Ved Filsøs Afløb til Vesterhavet og ved Hillerød (Forf.).

Hydropsyche instabilis Curt. Blykobbe Aa og Nørholm Aa (Forf.).

Wormaldia subnigra Mac Lachl. Ret talrig ved Læsaa og Blykobbe Aa i Juli (Forf.).

† **Wormaldia occipitalis Pict.** Et enkelt Exemplar (♂) ved Blykobbe Aa sidst i Juli (Forf.).

Plectrocnemia conspersa Curt. Enkeltvis ved Lemvig (Sønderup) og ved Rønne (Forf.).

Polycentropus flavomaculatus Pict. Denne meget almindelige Art er funden ved Læsaa og Blykobbe Aa i store Mængder (Forf.).

Polycentropus multiguttatus Curt. er langt sjældnere end foregaaende. Voer Aa (Thomsen), Læsaa og Nørholm Aa (Forf.).

Cyrnus trimaculatus Curt. Frederiksdal (Palitzsch og Forf.); Farum Sø, Rønne, Blykobbe Aa og Læsaa (Forf.).

Cyrnus insolutus Mac Lachl. De i Fortegnelsen under denne Art angivne Fund hører til næste Art. Det har nemlig vist sig, at min Formodning om, at *C. insolutus Mac Lachl.* og *C. crenaticornis Kol.* var forvekslede, har holdt Stik. Jeg har 5 Exemplarer af *insolutus Mac Lachl.* fra Silkeborg, Frederiksdal, Furesø, Lyngby Sø og Hansted. ^{14/7}—^{6/8}.

† **Cyrnus crenaticornis Kol.** Sønderby paa Fyen (P.

Jørgensen), Frederiksdal (Bergsøe), Lyngby Sø og Farum Sø (Forf.).

Tinodes waeneri L. En meget almindig Art, der ogsaa er hyppig paa Bornholm.

† **Tinodes pallidula** Mac Lachl. En smuk, lille Række af denne for Faunaen nye Art har Forfatteren taget ved Lellinge Aa, Rønne, Blykobbe Aa og i Ekkodalen. ^{27/7}—^{7/8}.

Lype phaeopa Steph. En lille Række ved Læsaa og Blykobbe Aa (Forf.).

Psychomyia pusilla Fabr. Af denne sjældne Vaarflueart har Forf. taget et enkelt Exemplar paa hver af de nævnte Lokaliteter: Tvilum, Lysbro, Gjern Aa og Nørholm.

Rhyacophila nubila Zett. 3 Exemplarer ved Blykobbe Aa (Forf.).

Rhyacophila septentriones Mac Lachl. Et enkelt Expl. ved Blykobbe Aa (Forf.).

Agapetus fuscipes Curt. En lille Række i Ekkodalen i Juli (Forf.).

† **Agraylea pallidula** Mac Lachl. Et enkelt Exemplar ved Lyngby Sø, 30. Juli (Forf.).

Orthotrichia Tetensii Kolbe. En lille Række ved Farum Sø (Forf.).

† **Oxyethira sagittifera** Ris. Af denne nye Art for Faunaen har Forfatteren taget 2 Expl. ved Furesø og 2 ved Lilsø ved Silkeborg. ^{10/6}—^{1/8}.

I Fortegnelsen over Danmarks Vaarfluer var anført 125 Arter, og naar hertil lægges de i dette Tillæg anførte 9 nye Arter, kender vi for Øjeblikket 134 Vaarfluearter her i Landet.